

БОГОМЪ
ОМННО
ДАДЪ

4.44



1975.

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА
КАДРА ПЛАСТОВИХ ВИХОВНИКІВ
Журнал Вогонь Орлиної Ради

Видає ОРЛИНИЙ КРУГ. Редагує Редакційна Колегія.

Адреса Редакційної Колегії:

Адреса Адміністрації:

Mr. W. Kulynycz, Hol. Bul. - UPN
P.O. Box 609 - Cooper Station
New York, NY 10003, U.S.A.

Mrs. Oksana Kuzyshyn
52-11 70th Street
Maspeth, NY 11378, U.S.A.

Відбито офсетом 500 примірників. Printed in U.S.A.

Ч.: 44

грудень 1975

З М І С Т

	стор.
Від Редакційної Колегії	1
Початки Новацького Уладу на західних землях України. Сірий Орел Роман Копач	2
Провід УПН за перше 50-річчя. Старий Орел.....	4
Ухвала комісії для устійнення дати заснування УПН. З архіву...	5
Рекомендації комісії для встановлення числування Р.С.В.	6
Золотий ювілей УПН. Старий Орел.....	7
Привіт з Австралії.....	10
Старий Орел	11
Плекання мови в програмі УПН. пл.сен. Люба Пясецька.....	12
Новацькі розмови. Старий Орел.....	15
Два новаки. Сірий Орел Надя Кулинич.....	17
Дуб. Старий Орел.....	18
Ворон /Крук/. Старий Орел.....	20
Сторінка юного дослідника. Старий Орел	21
Ігровий куток. Старий Орел	22
Мовні гри для новацтва. пл.сен. Люба Пясецька.....	25
Спис книжок з майструванням. Сірий Орел Олег Саввич.....	27
Заклик до читачів.....	30
Випуски Бібліотеки Вогню Орлиної Ради.....	31

Окладинка та ілюстрації: ст.пл. Мотря Ходновська.

Дорогі новацькі виховниці та виховники!

По короткій перерві починає знова виходити журнал „Вогонь Орлиної Ради“ /В.О.Р./. Однак без ваших дописів він довго виходити не зможе. Тому присилайте дописи до журналу.

Дописи не мусять бути тільки гутірки на теоретичні теми. Як ви видумали нову гру і дітям та гра подобалася, то поділіться вашим успіхом з іншими новацькими виховницями і виховниками та пришліть опис тої гри до журналу. Якщо ви любите майструвати і змайстрували з дітьми предмет, чого нема у збірниках майстрування, а діти це виконали без труду, то пришліть опис майстрування з рисунками до журналу. Якщо ви видумуєте оповідання на різні теми і діти ці оповідання з зацікавленням слухають, пришліть ті оповідання до друку в журналі. Якщо ви уложили програму сходи роя, збірки гнізда, прогулянки, змагу чи ватри, і перевели ту програму з успіхом, а дітям ваше зайняття подобалося, то пришліть його опис до друку. Присилайте нам опис всего що ви з успіхом перевели і діти були захоплені.

Дорогі сестрички і братчики, дорогі читачі! Присилайте дописи так як ви їх напишете і з такими рисунками як ви нарисуете. Як треба то наші ілюстратори перерисують рисунки а мовні корректори справлять дописи мовно.

Ми зацікавлені новими думками у новацьких зайняттях. Ми все мусимо давати новацтву щось нове, цікаве, краще, але виховне. Журнал із новими, цікавими і різноманітними матеріалами вам напевно допоможе. Але різноманітність, якість і багатство матеріялу поміщованого в журналі залежить від дописувачів. Якщо ви поділитесь своїм досвідом із другими, другі поділяться своїм досвідом з вами, і журнал буде таким, яким ви хочете його бачити. Тому кінцеве слово за вами, дорогі читачі!

С К О Б !

Сірий Орел Євген
Головний Булавний УПН

ПОЧАТКИ НОВАЦЬКОГО УЛАДУ НА ЗАХІДНИХ
ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ.

Рік 1923 у Львові. Часи по нескорених "Визвольних Змаганнях" Польська нога, ще не дуже твердо стояла на нашому терені. А наш Провід частинно сидів ще за ґратами ославлених Бригідок, чи за дротами таборів полонених. Українські установи діяли, але ще дуже обережно. Найсильніше проявила тоді свою діяльність "Рідна Школа". Я не можу пригадувати собі хто був Головою тої інституції, бо був ще дуже малий.

В самому Львові діяли тоді чотири українські семикласові Рідні Школи:

Школа ім. Б.Грінченка при вул. Городецькій.

Школа ім. Т.Шевченка - середмістя при вул.Мохнацького.

Школа ім. Короля Данила при вул.Жовківській.

Школа ім. Князя Льва при вул. Личаківській .

Була ще одна державна народня школа ім.М.Шашкевича, що містилася в дуже старому будинку при вул. Вірменській. З часом вона перенеслася до нового будинку десь біля Городецької вулиці, під самим садом Святого Юра. Не тямлю точно назви тої вулички.

Я ходив до школи ім. князя Льва на Личакові. Спершу вона розміщувалася в камениці число 113, зараз напроти церкви св. Петра й Павла. Будинок цей здається мені належав до громади кацапствуючих і тому Рідна Школа мусіла скоро звідтам перенестися.

Як звичайно в таких скрутних ситуаціях помагав Великий Митрополит А.Шептицький. Він подарував на так званому "Кайзервальді" при вул. Крупярській доволі велику площу з трома знищеними будинками. Ці будови відновлено і там перенеслася цілоденна Рідна Школа. Управителькою тої школи в цей час була Пані Марія Лиса.

В тих же приміщеннях також знайшли свій куток інші культурно-освітні установи. В першу чергу Товариство "Рідна Школа" - котрого головою до 1939 року був відомий др.М.Панчишин. Дальше там розміщувалася "Просвіта", руханкове товариство "Сокіл", "Відродження" і інші.

Чому зачав я від 1923. року.

Був, пригадую собі гарний весняний день, як моя покійна Мати взяла мене за руку і запровадила по полудні до школи. Там мала

прийти студентка і з нами малюхами бавитися.

Так дійсно було. Мама поправляла своїх дітей. Не пригадую собі числа. Пригадую собі прізвиська. Був між ними: Мирон Полюга /застрілений більшовиками 1941 р./, Влодко Боровик, Стефко Маланчук, Мецьо Гумунецький, Іван Толубяк і ще інші.

Довкруги шкільних будинків було дуже багато вільного місця. Декуди було видно управні яринні городи, денеді бідні міщани випасали кози. Недалеко була гора "Піскова" звідкіля возили пісок на будови. Терен був доволі горбковатий. Там був прямо рай для таких малюхів як той наш гурток.

Згадані провідниці прийшли вбрані по цивільному, але коли зачалися сходини вони вбралися в пластові "Шоломики". Про сам Пласт вони нам дуже мало розказували. Вели з нами тільки забави, розповідали казки, котрі я знав майже всі зі "Світу Дитини" - Таранька. Також вчили нас співати. Пригадую собі вони самі заспівали "Ой видно село..." Ця пісня зробила на мене дуже велике вражіння.

І так наші сходини відбувалися щотижня. З різними змінами. Я був тоді учеником третьої класи. Весну і осінь ми бавилися на дворі а в зимі в одній з клас. Провідниці часто змінювалися, а ми дітиська десь дочували, що поляки арештували. Хоч може і добре самі не розуміли за що.

Коли пишу ці рядки, то розумію чому провідниці були тільки "Сестрички" а не "Братчики". Цеж було по війні. Чоловічий рід, частинно сидів у в'язниці, другі були ще на терені Чехословацької Республіки, інші шукали можливо як найскорше покінчити студії, перервані війною, щоби оформлено і професійно працювати для добра Спільноти. Ще інші ходили на Тайний Університет і також не дуже мали можливість себе громадсько виявляти. А були й напевно такі, що зі страхом сиділи по домах.

Найвигідніше було жіноцтву. Замітним доповненням до цих думок буде ще замітка, що всі наші учителі в Рідній Школі були виключно жінки, котрих імена ще досі памятаю.

Кінець третьої класи і цілу четверту класу відвідував я ці "пластово-новацькі" сходини. Зараз ніяк не можу пригадати собі як ми себе називали. Мабуть "Вовчики" але це не присягну. Також напевно знаю, що то був гурток а не рій.

По скінченні четвертої класи я перейшов до гімназії /Філія/ при вул. Рутівського. Там я ще був за молодий до юнацтва а новачком там мабуть ніхто не займався.

Доперва десь в другій класі попав я до першого куреня ім. Геть. П. Сагайдачного. Курінним був тоді нам знаний пл. сен. Бобків. Від того часу зачалося вже моє офіційне пластування.

Сірий Орел Роман Копач.

ПРОВІД УПН за ПЕРШЕ 50-річчя.

У Л А Д Н О В И К І В / 1924 - 1939 /41 /.

1. Скв. Савина Сидорович : 1924 - 1925
2. Ст. пл. Марія Кравців : 1926
3. Скм. П. Лисецький : 1927
4. о. Александер Бучацький : 1928 - 1930 /1939/

Урядуючим містоголовою і душею Уладу Новиків був ст. пл. Іван Кліш.

Керівний орган: Головна Управа Уладу Новиків під проводом голови.

П Л Е М ' Я Н О В А К І В /1942 - 1944/

Теодосій Самотулка : 1943 - 1944

Керівний орган: Субреферат Племені Новаків під проводом субреферента.

У Л А Д П Л А С Т О В И Х Н О В А К І В /1945-1947/

Скм. Теодосій Самотулка : 1945 - 1947

Керівний орган: Субреферат УПН під проводом субреферента

УПН-ів:

- | | | | |
|-----------------------------|---|-----------------|--------------|
| пл. сен. Теодосій Самотулка | : | 16. III. 1947 - | 1. XII. 1954 |
| пл. сен. Омелян Грималюк | : | 1. XII. 1954 - | 1955 /в.о./ |
| пл. сен. Тиміш Білостоцький | : | 10. XII. 1955 - | /в.о./ |
| пл. сен. Орест Гаврилюк | : | 9. IX. 1961 - | 4. XII. 1966 |
| пл. сен. Володимир Кулинич | : | 4. XII. 1966 - | 21. XI. 1970 |
| пл. сен. Орест Гаврилюк | : | 21. XI. 1970 - | 2. IX. 1973 |
| пл. сен. Володимир Кулинич | : | 2. IX. 1973 - | |

Керівний орган: Реферат/Булава УПН-ів під проводом референта/булавного.

УПН-ок:

пл,сен, Тоня Горохович : 16.III.1947 - 10.VIII.1958
 пл,сен, Евстахія Гойдиш : 10.VIII.1958 - 19. I. 1970
 пл,сен. Іроїда Винницька : 21. XI.1970 - 2. IX. 1973
 ст.пл. Христина Базилевич : 2. IX.1973 - 9. I. 1974

Керівний орган: Реферат/Булава УПН-ок під проводом референт-ки/булавної.

Комісія
 для устійнення дати заснування УПН

Прихисток, дня 22. грудня 1973

УХВАЛА КОМІСІЇ

У дні 14. травня 1972 р. Сірий Орел Орест, Провідник Орляного Круга, покликав до життя Комісію для устійнення дати заснування УПН у складі:
 голова - Старий Орел, члени - Сірий Орел Тиміш і Сірий Орел Роман /Копач/.

По докладних студіях і обміні думками Комісія, на основі фактів, помічених у пластовому журналі "Молоде Життя" ч.ч. 2,3,4,5-6/1925 р., в ч. з дня 15. I. 1926 р. та в ч.3 з дня 15. III. 1927 р.^{X/1} на основі спогадів Сірого Орла Тиміша Білостоцького та Сірого Орла Романа Копача, дійшла до висновку, що УПН під тогочасною назвою "Уладу Новиків" був оснований в 1924 р. і діяв у стадії первісного формування під проводом скм. Савини Сидорович, голови наказної Головної Управи. У повідомленні про I-ий З'їзд впорядників Уладу Новиків /"Молоде Життя" ч.3, з дня 15. III. 1927 р./ читаємо: "Звіт Г.У. здав Кліщ І., який, віддавши справі новиків цілим серцем і душею, одиноким стоїть від початку Уладу щебо 1924 р. в рядах організаторів У.Н. ... Улад засновано в 1924 р., хоч перше тим уже існували відділи новиків при муріах по програмі Др.О.Т. "Життя в Пласті."

КОМІСІЯ для устійнення дати заснування УПН УХВАЛИЛА ВІЗНАТИ РІК 1924.
 ЗА РІК ЗАСНУВАННЯ УЛАДУ ПЛАСТУНІВ НОВАКІВ.

Г о т у я с ь !

Сірий Орел Тиміш
 Сірий Орел Тиміш

Старий Орел
 Старий Орел
 голова

Сірий Орел Роман
 Сірий Орел Роман

x/ гл. Теодосій Самотудка - "25-річчя Новацького Руху", ст. 6-8.

Комісія
для встановлення числування Р.О.В.

Принстон, дня 12.22.1973

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ

Покликана Сірим Орлом Орестом, Провідником Орляного Круга, Комісія для встановлення числування Рад Орляного Вогню, у складі: голова - Старий Орел, члени - Сірий Орел Орест і Сірий Орел Еґген, вислали дня 1.14.1973 р. такі рекомендації у справі вивколів Орляного Круга:

1. Продовжувати нумерування вивколів О.К., бо воно дає чіткий перегляд його виключної праці.
2. Розмежувати числування основних і спеціалізаційних вивколів О.К. Вивколи впорядників/ць і гвіздових є основними, всі інші спеціалізаційними.
3. Установити такі назви вивколів О.К. та їх числування:
 - а. Основні вивколи нестинуть назву "Рада Орляного Вогню", у скороченні: "Р.О.В.". Вони поділятимуться на: Р.О.В.-Впорядників /Р.О.В.-В/ і на Р.О.В.-Гвіздових /Р.О.В.-Г/. Офіційна назва Р.О.В.-В є така: .../загально-порядкове число Рад Орляного Вогню/ Р.О.В.-В .../порядкове число вивколів впорядників/-ць/, за яким слідуватиме назва та місцевість відбуття вивколу впорядників/-ць, нпр. останній вивкіл впорядників/-ць носив назву: "63. Р.О.В.-В 55 Новим шляхом на Вовчий Тропі", тобто до того часу відбувся 63 Р.О.В., в тому 55 впорядників/-ць. Подібні назвуватимуться Р.О.В.-Гвіздових /Р.О.В.-Г/ з тою зміною, що числа по "Г" будуть римські. Нпр. останній вивкіл гвіздових носив назву: "60. Р.О.В.-Г VIII в Нью-Йорку".
 - б. Спеціалізаційні вивколи нестинуть назву: "Рада Орляної Спеціалізації", в скороченні: "Р.О.С." в відповідних порядкових числах і зазначенням першої букви даної спеціалізації /нпр. І - інструкторів, К - комендантів таборів, Д - діловодів вищих зеднань/. У протилежність до основних вивколів загально-порядкові числа будуть римські, а порядкові числа дотичних спеціалізаційних вивколів арабські. Нпр. останній вивкіл діловодів вищих новацьких зеднань носить назву: "ІУ. Р.О.С.-Д 3 в Торонті".
4. Визнати вивкіл новацьких виховників у Косові в 1944 р. як "1. Р.О.В.-В 1".
5. Згідно з визначеними напрямками виготовити список вивколів О.К. та помістити в журналі "В.О.Р."

Г о т у й с ь і

За Комісією

Старий Орел
Старий Орел
Голова Комісії

З О Л О Т И Й Ю В І Л Е Й Н И У П Н

У 1974 р. проминуло 50 років від заснування Уладу Пластового Новацтва. В 1924 р. Верховна Пластова Команда покликала до життя Головну Управу "Уладу Новаків" під проводом скм. Савини Сидорович, щоб з уже діючих гуртків "новиків" при юнацьких куренях зформувати Улад і опрацювати напрямні діяльності.

У 50-річчя УПН годиться відмітити діяльність таких пластунів і пластунок: У першій фазі "Уладу Новиків"/1924-1941/ - Іван Кліш, Михайло Іваненко, о.Олександр Бучацький, Леонід Бачинський; у другій фазі "Племені Новаків" /1942-1944/ - Теодосій Самотулка, Тиміш Білостоцький; в третій фазі "Уладу Пластових Новаків" /1945-1974/- Старий Орел, Орест Гаврилук, Володимир Кулинич, Тоня Горохович, Стаха Гойдиш, Надя Кулинич.

Новацтво різних країв відзначило 50-річчя існування свого Уладу по різному: в станицях, під час новацьких таборів, крайовими ювілейними зустрічами. Найбільше величаво відмітили золотий ювілей УПН: Австралія і ЗСА.

ЮВІЛЕЙНИЙ ТАБІР УПН в АВСТРАЛІЇ

Новацтво в Австралії зачало відзначувати ці рідкісні святкування по станицях, а завершило їх Ювілейним Табором УПН, організованим КПС, на пластовій площі "Сокіл" у Вікторії від 24.XII.1974 до 2.I.1975. Комендантом Ювілейного Табору УПН був пл.сен.Б.Бриндзя, який координував дію Табору Новаків і Табору Новачок.

Табір Новаків: провід - комендант : пл.сен.Р.Савчак
 бунчужний : пл.сен.Б.Дроздовський
 учасники: 53 з станиць:Мельборн,Аделяїда і Сідней.

Табір Новачок: провід - комендант : ст.пл. О.Дудинська
 :бунчужна : ст.пл. І.Гаврилук
 учасниці: 51 із станиць:Мельборн,Аделяїда і Сідней.

Програма новацьких таборів складалася з ігор з українознавства і новакознання, з мистецьких конкурсів /спів,танці,вільноручні вправи,співогри/, з ручних робіт і малюнків, з прогулянки та теренових ігор, з спортових змагань.

Здійснення програми: у висліді проведеної довшої підготовки до табору по станицях точкування виявило таких найкращих новаків і новачок в Австралії в 1974 р.:

Оксана Рудик /7-9 р./, Люся Юрків /9-12 р./,
 Андрій Дроботюк /7-9 р./, Петрусь Ткач /9-12 р./

Виследи суперництва на таборах:

Найкращі гнізда: Новаків - "Карпатський Світ", Аделяїда, т. 392

Новачок - "Квіти Українського Степу", Аделяїда, т. 161

Найкращі: новаки - Олесь Плекан /7-9 р./, Андрій Ростек /9-12 р./

новачки - Христя Добротвір /7-9 р./, Богданна Прудник
 /9-12 р./.

Ювілейний Табір УПН відвідав Начальний Пластун в часі від 28-31. грудня 1974 р. Задоволені своїми успіхами новаки й новачки повернулися додів, щоб ще краще новакувати в своїх частинах.

ЮВІЛЕЙНИЙ НОВАЦЬКИЙ ЗЛІТ в ЗСА

50-річчя УПН відсвятковано в ЗСА Ювілейним Новацьким Злетом на "Вовчий Тропі", Іст Четгем, НН, в часі від 26.VII. до 2.VIII. 1975 р. Його підготувала Організаційна Комісія в складі: голова - ст. пл. Петро Дармограй, програмовий референд - Старий Орел, технічно-адміністративний референд - ст. пл. Людмила Дармограй. Голова Організаційної Комісії покликав провід Злету в такому складі:

почесний комендант	- Старий Орел
комендант Злету	- С.О. Яків Шегрин, Хм.
бунчужний	- С.О. Юра Український, Сір.
писар	- ст. пл. Мотря Ходновська
голова комісії точкування	- С.О. Надя Кулинич, Буриверха
комендант Табору Новаків	- С.О. Ігор Рак, Хм.
комендантка Табору Новачок	- ст. пл. Соня Слободян, ЧП

Програма Злету:

1. Орлячий м'ячевий п'ятизмаг,
2. Орлячий бистро-змисловий п'ятизмаг,
3. П'ятизмаг орлячої справности,
4. Конкурс декляматорів,
5. Конкурс соловейків,
6. Конкурс розповідачів
7. Конкурс самодіяльних ігор,
8. Теренові ігри /історична гра найновіших часів/.

Святочне відкриття Ювілейного Новацького Злету відбулося дня 26.VII.75 р. в год.5-тій молитвою, піднесенням прапорів, коротким словом Старого Орла, в якому пригадав учасникам Злету важливість додержування правил у грі, відчитанням першого наказу. У відкритті взяли участь: головний булавний УПН.С.О.Володимир Кулинич, голова КНР - пл.сен.Стаха Гойдиш, крайовий комендант пластунів - ст.пл.Юрій Данилів, крайова комендантка пластунок пл.сен.Ірина Богачевська, голова організаційної комісії - ст.пл.Петро Дармограй, з Канади: голова КНР - пл.сен.Дмитро Попадинець, члени першого проводу Орлиного Круга - Старий Орел /провідник/, С.О.Святослав Петрів /заступник провідника/, С.О.Володимир Слиз /писар/, численні батьки та пластуни.

Стан Злету: провід 26

учасники: новаци - 43, новачки - 49, разом - 92

разом - 118

Переведення програми: З уваги на спізнене переслання злетових матеріалів не всі учасники Злету відповідно підготувалися до Злету по своїх станицях. Тому перших 2-3 дні були призначені на підготовку до конкурсів і п'ятизмагів. Також недостатнє число впорядників у перших днях злету дещо сповільнило темпo переведення програми. Мимо дуже гарячих днів програму виконано, а прогулянка /окрема для новаків і окрема для новачок/ була успішна. Вона принесла б багато більше користі для новачат, якщо б вони більше знали про Мороза та Строкату й краще розуміли, чому їх треба було визволити з ув'язнення комуністами. Вогники гніздові, таборові й злетові створювали незабутню атмосферу справжнього новакування.

Висліди суперництва: /на жаль лише індивідуальні, а не ройові й індивідуальні/:

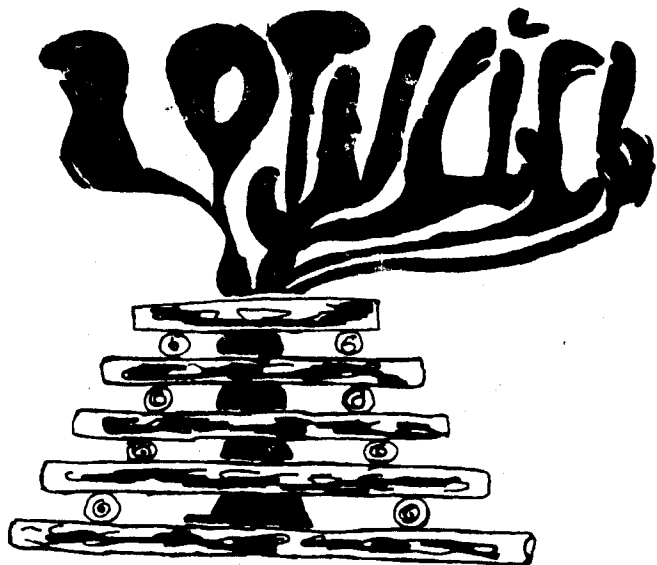
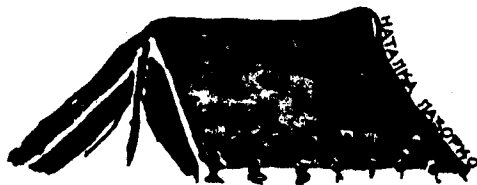
Індивідуальні: першуни Табору Новаків - Лев Ганінчак /Трентон/, т.106

Табору Новачок - Роксана Гнатейко/Пасейк/, т.136

Найбільше перших місць здобули: новачка Ксеня Зелик /Нью Йорк/-14 і новак Маркіян Український /Ньюарк/-10. Нагороди пл.сен.Стахи Гойдиш за українську мову призначено: новачці Ії Дац, і новакові Тимішеві Ганкевичеві.

Закриття Ювілейного Новацького Злету:

II. Зліт УПН закрито дня 2.VIII.1975 в год.12. Учасникам роздано грамоти успіху які одержали більшість новачок й новаків. А це великий успіх.



**АВСТРАЛІЯ
ЮВІЛЕЙ УПН 1974-5
СОКІЛ, 24.12.74 - 2.1.75**

*Дорогому Лисови
дружній привіт
з Всієїшої Мандрівки УПН
лише з гачеткою Австралії*

*Побач був розачин,
лише Вітаміне 29.12.74
Наранького Мандрівки
з товаришів Віа Кіквіжак
лише спадкові справи
в Австралії - Арміяра
Вендере, Сірнеї.*

Сокіл, Вікторія, 1.1.1975

СТАРИЙ ОРЕЛ



пл.сен. Теодозій Самотулка

На сторінках журналу "Вогонь Орлиної Ради" часто зустрічається підпис "Старий Орел". Хто це Старий Орел?

Старий Орел це пластовий псевдонім пл.сен. Теодозія Самотулки. Хто бував на вишколах новацьких виховників, той мусів про нього багато чути.

Старий Орел почав свою працю з новацтвом в Галичині в 1948. році. Це були часи війни і Пласт тоді свався ВСУМ - Виховна Спільнота Української Молоді. У ВСУМ-і Старий Орел започаткував вишколи новацьких виховників, переводив табори новаків, давав доповіді на теми праці у ВСУМ-і, і взагалі виповнив змістом схему Племені Новаків.

На еміграції в Німеччині Старий Орел далі працював з новацтвом. Він оформив та надав зміст Уладові Пластових Новаків /ідеологія, напрямні праці, побудова, проби, вмилості, ігрові комплекси/. Він переводив новацькі табори, продовжував далі вишколи новацьких виховниць та виховників /вишколи Впорядників, гніздових, діловодів вищих новацьких з'єднань/ укладаючи їх програми. Він заснував Орлиний Круг - круг братчиків і сестричок. Він започаткував журнал "Вогонь Орлиної Ради" та був його першим редактором. Він був ініціатором новацького журналу "Новак" та "Готуйсь". В 1946. році він видав збірку матеріалів "Шлях пластового Новака".

В США він далі працює з новацтвом. В 1951.році він видав ігровий комплекс "Отрок", який і досі уживають на всіх новацьких таборах. В 1955.році він написав "25-річчя новацького руху", що є досі однією з історій новацтва і джерелом гутірок на вишколах. Його дописи є майже у кожному числі журналу "Вогонь Орлиної Ради". Постійно працює над удіпшенням програми для новацтва /Правильник УПН, вимоги проб, вимоги вмилостей/, та піднесення рівня новацького виховника /програми вишколів/. Він заініціював видавання "Бібліотеки Вогню Орлиної Ради /збірки матеріалів, гор, майстрування, пісень, розповідей, та матеріалів до поодиноких вмилостей/. Він був комендантом новацького підтабору підчас ЮМІЗ та почесним комендантом першого самостійного новацького злету в 1975.році.

пл.сен. Люба Пясецька.

ПЛІКАННЯ МОВИ В ПРОГРАМІ УПН

/резюме гутірки до програми з'їзду зв'язкових і гніздових Канади,
14 - 16 лютого 1975 р./.

1. Вступ

2. Розвиток мови в дитини від народження до часу коли вона стає новачкою /6 - 7 літ/.

Це без сумніву найбільш важливий етап. Загальне наставлення до мови, мотивація і рівень мови, який дитина здобуде в цей час стає фундаментом для дальшого розвитку мови.

а/ роля батьків і дальшої родини

б/ роля довкілля - "гето"

сусідні діти

дитяча література, пісні, театр

садочок /український, чужомовний/
телевізія

3. Дитина в Пласті.

Коли дівчинка стає новачкою, вона має нагоду /?/ говорити українською мовою поза домом. Вона зустрічає дітей, які знають краще або гірше від неї. Вона також зустрічає вперше пластових виховниць та їх наставлення до мови.

4. Мова в УПН.

а/ Вимога знання мови. Чи повинні бути вказівки щодо рівня мови? Чи Пласт має місце на дітей, яких батьки не беруть справу мови поважно? Який приклад ми даємо цим батькам?

б/ Вимога участі в рідній школі.

Самий факт, що дитина ходить до рідної школи багато не означає якщо та школа не зуміє мотивувати дитину у відповідний спосіб. Рідна школа повинна бути цікава, приємна, потрібна в почуття самої дитини. Вона мусить стимулювати зацікавлення та охоту вивчати українську культуру й мову.

5. Програма УПН.

За один рік новачка проводить приблизно тільки 5% свого часу на пластових зайняттях, /включаючи табір/. Беручи цей факт до уваги, ми мусимо дуже поважно ставитися до програми в УПН, бо тільки справді відмінно^ю програмою ми можемо впливати на дитину.

а/ Що ми вимагаємо від сестрички/братчика?

Підготовляючись до сходин, сестричка бере на себе дуже велику відповідальність. Щоб мати будь-який успіх, вона му- сить бути добре познайомена з дитячою літературою, піснями та грами - не говорячи вже про правильник УПН і вимоги різних проб і вмілостей. Вона мусить мати кріпке здоров'я, необмежену скількість енергії, ентузіязму, буйну уяву, а в справах мови вона мусить бути глибоко переконана про важли- вість плекання мови.

б/ Яку ми поміч даємо сестричці/братчикові?

Видання ВОР, передплата Готуйсь. Справа мови на сходинах новацької кадри, дошколів, вишколів. Співпраця виховників, Пластового Проводу з батьками - Пласт-приятом.

6. Елементи сходин роя, збірки гнізда.

Новацькі сходини, це для дитини мабуть одинока нагода /під час цілого життя/ побавитися по-українському в широкому товаристві.

Переглядаючи вимоги новацьких проб і вмілостей, ми знаходимо багато нагод мотивувати дитину, збагатити знання мови.

Як можна використати ці нагоди для плекання мови?

- а/ "забуті" вмілості
- б/ українознавчі вимоги проб
- в/ обряди відкриття і закриття сходин
- г/ розповідь - читати?
- г/ пісні - чужі мелодії
- д/ гри - рухливі - мовні
- е/ самодіяльна гра
- є/ майстрування
- ж/ різне - пластовий записник
словник
ляльковий театр
стінна газетка
Готуйсь

7. Висновки, рекомендації

8. Бібліографія статей на тему мови

9. Мовні гри

Бібліографія статей на тему української мови.

джерело: Пластовий шлях

<u>1</u>	<u>автор</u>	<u>заголовок</u>	<u>число П.Ш.</u>	<u>стор.</u>
1.	О.Швед	.Про вживання української мови	4/1974	39
2.	В.Соханівський	Скарб у пивниці	2/1974	54-56
3.	Т.Горохович	Важливість рідної мови у розвитку та вихованні дитини	1/1973	15-20
4.	Т.Когут	Українська мова вдома і у Пласті та засоби її плекання в УПН	1/1972	11-14
5.	Т.Онищук	Доплив пластового новацтва	1/1972	30-33
6.	А.Гладилевич	"Чистіша від слъози вона хай буде..."	4/1971	4-9
7.	Л.Залеська-Онишкевич	Чи може бути українською творчість молодих поза межами України?	4/1971	37-41
8.	Т.Онищук	Роля мови у збереженні і розвитку культури народу	4/1972	34-40
9.	К.Пазуняк	Від мовного коректора П.Ш.	4/1972	41-45
10.	із журналу " Слово на сторожі"	Рідна мова - Божий наказ	3-4/1969	67-68
11.	А.Івахнюк, Я.Славутич	Мова - це душа народу	1-2/1969	85-87
12.	З.Захарчук	Пісня як засіб виховання новацтва.	1-2/1969	47-50
13.	Митрополит Іларіон і Митрополит Максим	Мова - це душа народу	3-4/1968	14-17
14.	І.Головінський	Мова як чинник національного самозбереження	4/1967	15-20
15.	І.В.Манастирський	"Забувайте українську мову"	2/1967	42-44
16.	Б.Казимира	Збереження ідентичности українця в Канаді	4/1966	16-20
17.	з Нового Шляху	Цікава шкільна анкета	4/1966	21-23
18.	Л.Храплива	"Забувайте українську мову"	3/1966	25-27
19.	Р.Витанович-Галібей	Проблеми новацького віку в краінах нашого поселення	3/1966	28-30
20.	Ю.Пясецький	Чи ми знаємо чого ми хочемо і	1/1966 2/1966	23-29 20-26
21.	І.В.Манастирський	Звернення мовного редактора	4/1973	46-48
22.	А.Івахнюк та інші	Серія дописів "до мовного питання".	3/1972	12-19

23. М.Мохнатий	До питання про збереження рідної мови	2/1972	52-54
24. Т.Горохович	Скарби рідної мови	2/1972	12-21
25. Т.Горохович	Як прищеплювати любов і пошану до батьківської мови.	2/1973	9-14

Старий Орел

НОВАЦЬКІ РОЗМОВИ

На 63. Р.О.В. - В 55 ми збагатили новацькі зайняття новим основним елементом, а саме новацькими розмовами. До того часу на новацьких вишколах ми говорили - це для пригадки - про такі основні елементи: гра, розповідь, пісня, майстрування /ручні роботи, тощо/ рисування і малювання, самодіяльна гра, новацький танок. З цих елементів ми виготовляємо програми новацьких зайнять нпр. сходини.

НОВАЦЬКІ РОЗМОВИ - це в першу чергу спонтанні розмови новаків/-ок на довільні, актуальні теми, а в дальшому розмови на теми щоденного життя, започатковані виховниками -цями.

Мета новацьких розмов багатогранна:

- а/ Пов'язання новацького життя-буття в Пласті з поза-пластовим життям. Зараз зарисувалася програма між тим, що є "пластове" й "не-пластове". Обсервуємо факт, що проводиться подвійне життя: пластун/нка старається жити підчас пластових зайнять згідно з Трьома Головними Обов'язками і Пластовим Законом вкл. з УПН, а інше поза Пластом, де основи пластової ідеології не обов'язують. Життя в Пласті, коли мова про його зміст, дуже зубожіло, обмежилось лише до проб, вмілостей та таборування. Нам з одної сторони треба вплести здорові принципи пластової ідеології в наше позапластове життя, а з другої сторони інтегрувати позапластовий прогрес у пластове життя.
- б/ Розвиток зацікавлень новаків /емоційно-пізнавальний аспект/.
- в/ Розвиток української мови /лінгвістичний аспект/.
- г/ Розвиток особистості, зокрема коли мова про вміння зформулювати свою думку та її висловити, про відвагу висловити свою опінію та її обороняти, якщо вона є правильна /психо-соціальний аспект/.

Форми новацьких розмов:

- а/ Новаки зачинають розмову, обговорюючи чи дискутуючи якусь подію чи яке небудь питання щоденного життя, тощо.
- б/ Якщо новаки мовчать, братчик чи сестричка започатковує розмову на тему, яка актуальна нпр. зв'язана з поведінкою новаків на зайняттях або якесь актуальне питання з життя нашої етнічної спільноти, тощо.

Хід новацьких розмов:

- а/ Якщо новаки/-чки зачинають розмову, завданням впорядника/-ці є відповідно унапрямити хід розмови, щоб вона не зводилася до пустої балаканини. Впорядник повинен так вести розмову, /бути "модератором"/, щоб дане одне питання було обговорене й у висліді дало бажане в'яснення чи відповідь на запитання, що буде допоміжним у розвитку особовости дитини. Часто діти відбігають від теми й тому іноді треба буде інші висловлені думки чи запити відкласти до чергових сходин, якщо час не дозволяє на їх обговорення. Впорядник повинен якнайменше говорити і лише те, що потрібне в процесі розвивання чи заключення дискусії.
- б/ Якщо братчик чи сестричка започатковує новацькі розмови, він/ вона вибирає актуальну тему і дуже коротко /кількома реченнями/ її з'ясовує, запитуючи новаків/чок про їхні опінії, завжди, тощо. Новачата висловлюють свої думки й розмова проводиться. Впорядники/-ці повинні поволі навчати новачат спонтанно висловлювати свої думки чи ставити запити, на які впорядник не мусить зразу безпосередньо відповісти, а краще поставити його в площину дискусії, в часі якої зацікавлені одержать відповідь.

Уплітання новацьких розмов у програми новацьких зайнять:

Ми вставляємо новацькі розмови в першу чергу в програму сходин, а також і інших зайнять у домівці чи на таборі. На сходинах ми переводимо новацькі розмови на їх кінці перед закриттям з уваги на те, щоб не переривати тяглости всіх тих елементів, які творять продуману цілість програми. Це окреме, часткове ми вставляємо в загальне, ціле. Отже новацькі розмови не мусять бути навязані до передбаченої у програмі мети чи теми. Наше життя мусить бути упорядковане, та не за штивне. Виховний процес потребує деякої елястичности в його здійснюванні. Створена виховна ситуація, якою є

добре заплановані сходи, не повинна бути перервана новацьким розмовами, що є окремою, новою виховною ситуацією, з якої новачка повинні обсорбувати те, що їм потрібно, а звичайно це буде відповідь на наболіле питання або на розгубленість дитини в її житті.

Новацькі розмови в тематичних зайняттях /ігрових комплексах/:

Коли ми плянуємо тематичні зайняття нпр. сходи для відмічення роковин важливої події чи видатної постаті, ми можемо вплести до програми сходи новацькі розмови, відповідно зднуючи їх з темою, якщо виховник у часі переводжування сходи помітив, що виникла неясність чи потреба щонебудь пояснити або в даному моменті час на відповідь на поставлене новаком питання не є відповідний чи відповідь за складна.

В ігрових комплексах ми виїмково будемо користуватися новацькими розмовами, якщо виникне важлива потреба.

Д В А Н О В А К И .

Розкажу вам казку про двох хлопчиків.

У великому місті жив хлопчик, який звався Нестор. Нестор ходив до школи. Маленький братчик Нестора, Микольцо ще не ходив до школи, але він кожного дня ходив на цілий день до своєї школи - він ходив до бабусі, котра жила в будинку по другій стороні дороги. Батьки Нестора працювали. Нестор часто чув в хаті слова: "поможи, поміч, помагати", тому що всі собі взаємно помагали. Бабуся приходила до них помагати варити. Мама ходила до бабусі помагати робити порядки. Тато помагав вбирати Микольця. І Нестор також помагав: він виносив з хати сміття, він вибирав пошту із скринки, він чистив всім черевики, він ходив до пекарні по хліб та булочки /пекарня була на тій самій вулиці/.

Нестор був великий помічник. Одне Нестора турбувало: Нестор був ще малий хлопець, він ходив до 3-ої класи і не міг багато помагати.

Але Нестор помагав не тільки вдома, він помагав учительці в школі та братчикові в домівці. Раз в місяць братчик прикрашував домівку і кожного разу Нестор залишався по сходах, щоб братчикові допомагати.

В іншомі місті жив інший хлопчик. Він звався Петрик. Петрик ходив до 4-ої класу. Він також помагав учительці, але тільки тому що учителька брала своїх помічників час-до-часу до кіна. Але братчиків в домівці він помагав тільки тоді, коли інші новачки помагали. Коли його братчик питав чи він хоче допомагати прикрасити домівку, Петрик відповідав: "чи я мушу?", або "а хто ще буде помагати?".

Петрик мав старшу сестру котра все мамі помагала. Петриків дідусь жив з ними. Він був дуже старий і йому треба було подати газету, окуляри, засвітити світло. Петрик мав нагоду помагати, але Петрик не любив помагати іншим.

Як ви думаєте: хто з них є кращим новачком? Чому?

Сірий Орел Надя Кулинич

---Д у б---

Дуб - це листяне дерево, яке росте в Європі, Азії та Північній Америці. Дуб часто творить чисте насадження, і тоді такий ліс називається дубровою, дібровою, дубиною, або росте з іншими породами дерев: з ясенем, кленом, липою, буком, вільхою, сосною і іншими. Дуб - це світлолюбива порода /любить сонце/. Він при добрих умовах утворює рівний, майже циліндричний стовбур, висотою до 40 метрів і проміром /діаметром/ до 2 метрів. Дуб живе коло 1000 років, а бувають випадки що й 2500 років.

З головного й побічного коріння виростає стовбур, якого зеленувата кора стає згодом брунатно-сіра, полупана. Світлолюбиву корону творять листки прості, наперемінно уложені з глибокими лагідними або гострими врізами, твердої консистенції. З малопомітних базькових квітів, що розквітають у травні, витворюються плоди дуба жолуді /горішки/, що лежать в мисочці.

В Україні є багато дубів у середній та північній її частинах. Дуб займає 1/3 лісової площі України і належить до основних пород українських лісів /біля 1 мільона гектарів/.

Варто ще згадати про завжди зеленого коркового дуба, що росте на півдні Європи і в Північній Африці. З грубої коркової верст-

ви кори цього дуба виготовляють корок.

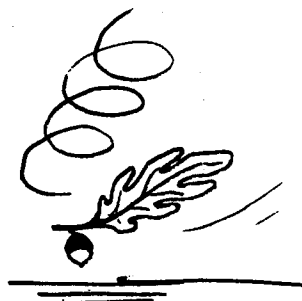
Ужиточність дуба: деревина дуба тверда і ривка. По зрубанні вона жовтавої краски й не надто тверда. Вона твердне та темніє по довгому лежанні у вогкому місці чи воді. Дубова деревина, вкопана в землю або занурена у воді, може перетривати багато років. Тому деревина дуба високо ціниться як будівельний, теслярський і столярський матеріал. Зруб хати, долівки, двері, сходи, ворота, шпичі до коліс, столи, тощо - це численні можливості застосування дубової деревини.

У сільському господарстві уживали плодів дуба для кормлення свиней. У промисловості вживають дубову кислоту /таніна для гарбування ж/ шкур, а корок для різних цілей. Таніна придатна для лікування тварин і людей - завдяки її місцево-стягаючій дії. У лікуванні людей користуємося таніною як місцево кровоспинним засобом у незначних кровотечах, як стягаючим та висушуючим ліком у шкірних недугах та як протиотрутою у випадках отруєння вовчими ягодами, атропіною.

/Сате - 3 природописного записника/

ж/ процес продукування шкури до вжитку з сировини /сирої, необробленої шкури/.

дуб	- oak	столяр	- cabinet-maker
лісова смуга	- forest zone	вовча ягода	- belladonna
насадження	- plantation	бук	- beech-(tree)
тесляр	- carpenter	жолудь	- acorn
сировина	- raw stuff	порода	- sort
липа	- linden	деревина	- wood
корковий дуб	- cork oak	гарбар	- tanner
стєпова смуга	- steppe zone	ясен /ясень/	- ash-tre
стовбур	- trunk, stem	шпичя /у колесі/	- spoke



В О Р О Н /КРУК/

Ворон - це великий, хижий птах з родини ворон, який живе в Європі та Північній Америці /в ЗСА: на західніх частинах, зараз уже його немає на східніх теренах/. Він має пропорційну будову, з прямим, гострим, сильним дзьобом. Його пір'я блискуче, чорно-синє.

Ворон живе радше в диких незалюднених місцях, в лісах близько поля, лугів та води, а також у горах та долинах. Він будує собі гніздо на високих деревах або на скелях, до яких самиця зносить 3-8 яєць.

Крук не любить сусідства інших птахів. Улітку він не живе громадно як ворони, зате взимку живе зграєю. Він і неспокійний, але обережний, сильний і хоробрий, нападає навіть на різних хижих птахів.

Ворон є майже всеїдний. Живиться ссавцями /нпр. зайцями, хомяками/, птахами /нпр. куріпками, готурами/ і їх яйцями, рибами, амфібіями /нпр. жаби, саламандрами/, комахами, яриною, а також неживими тваринами.

Крук швидко й далеко плигає, легко літає. Крук є мудріший від ворони.

/Сате - з природописного записника/

Що ворон любить збирати /викрадати/

ворон /крук/	- raven
ворона	- crow
хижі птахи	- birds of prey, raptorial birds
зграя	- flock
хом'як	- hamster
плазуни	- reptile
плигати, стрибати	- jump, bound
комаха	- insect
ярина	- vegetable

СТОРИНКА ЮНОГО ДОСЛІДНИКА ПРИРОДИ

Що воно за деревце

Я спитала у дівчат:

- Що воно за деревце?

- Це дубок - вони кричать -

А воно береза це.

- Хлопці, хлопці в гущині

Не кислиця дика.

- Це кленок - кричать мені -

А воно осика.

Ми ялинку темну хвою

Переплутали з сосною,

Раз голки-хвоїночки,

Значить - це ялиночки.

А коли ми на ялину

Подивилися хвилину,

Раптом вийшло, що вона

Зовсім інша, ніж сосна.

Ми у зошит свій великий

Всі змалюємо листки

І не скажем до осики:

Ах, березенько, це ти.

Подивлюся на деревце

І скажу: "Береза це.

Он ялина, онде клени,

А он там - дубок зелений".

А. Барто

І Г Р О В И Й К У Т О К

Ми зачинаємо містити збірку дитячих ігор, яких особливістю є мовна інтеракція учасників/-ць гри. Користування такими іграми має між іншими на меті вивчення української мови та її практику - вання в ігрових ситуаціях. Ці ігри будуть докладніше опрацьовані, щоб вказати виховникам мету гри, приблизний вік вихованків, для яких дана гра є придатна, правила гри, тощо. Хоч деякі з цього типу ігор уже були поміщені в В.О.Р., ми їх ще раз повторимо в новому оформленні.

К у т о ч к и

1. Тип гри : рухливий
2. Мета : а/розвиток спритности /моторности,/,
б/ розвиток швидкої реакції на сприйняте спостереження.
3. Вік учасників : молодші й старші /більші ускладнення під час перебігу гри/ новаки.
4. Число учасників : 8 - 12
5. Місце гри : майдан, парк, поляна /в лісі/.
6. Приладдя : жодне
7. Перебіг гри /поданий Марією Юркевич - гл. В.О.Р. ч.1,ст.27/
Діти стають колом біля дерев або в накреслених по землі колах. Один з гравців, що лишиться не біля дерева чи в накресленому колі, підходить до того, що стоїть у колі й каже: "Мишко мишко, продай мені свій куточок!". - "Не продам" - відповідає мишка, і в цей час діти перебігають, міняючись колами, а той, що був без кола, намагається вскочити в порожнє коло. Як це йому вдасться, то той, хто лишається без кола, починає сам питати: "Мишко, мишко, продай мені свій куточок!"... і гра продовжується як спочатку. Коли тому, що стоїть посередині довший час ніяк не вдається захопити собі вільне коло, впорядник вигукує: "Хата горить!" і тоді всі мусять помінятися колами і в цей час уже легко зайняти одне з звільнених кол.
8. Правила гри / * /:
а/ Не вільно мінятися колами тим, що стоять поруч або через одне коло.
б/ Не затримуватися в своєму куточку і частіше ними мінятися.

9. Вказівки до переведення гри ж/.

Ця гра добре проходить на великій площі, де багато дерев, що розташовані недалеко одне від одного. Спочатку куточки /дерева, кола/ треба розмішувати ближче і поступово збільшувати віддаль між куточками /деревами, колами/.

В О Р О Н

1. Тип гри : рухливий
2. Мета : а/ розвиток спритности /моторности/,
б/ швидка реакція на сприйняте спостереження,
в/ координація.
3. Вік учасників : старші новачки /9-11/ та упрощена гра для молодших /7-9/
4. Число учасників : 7 - 8
5. Місце гри : майдан, парк, поляна /в лісі/.
6. Приладдя : паличка
7. Перебіг гри :

Один з гравців є вороном, а другий квочкою, а всі інші курчатами, яких квочка старається захистити перед нападом ворона. Усі курчата стають у ряді та держать одне одного в поясі. Квочка стоїть попереду них, яку перше курча також держить у поясі. Ворон намагається зловити /діткнути/ останнє в ряді курча. Квочка обороняє дітей розпростертими крилами /випрямлені набік руки/, стараючись заступати воронові дорогу до курчат, а вони втікати від ворона, держачись завжди в поясі.

Молодші новачки : Якщо ворон діткне останнє в ряді курча, або ряд прорветься, ворон стає курчам останнім у ряді, квочка вороном, а перше курча квочкою. Гра продовжується доки всі учасники гри не були вороном.

Старші новачки : Якщо ворон діткне останнє в ряді курча, цей грач відходить на вказаним ним місце, рівнож грачі, які відірвалися від квочки /прорваний ряд/, відходять на те ж місце. Гра продовжується доки ворон не половив усіх курчат і посадив їх долонь на вказаному місці. Тоді починає паличкою ямку копати. Квочка підходить та й пи-

тається:

- | | |
|--------------------------------|-------------------|
| - Вороне, вороне, що ти робиш? | - Ямку копаю. |
| - Навіщо? | - Окріп гріти. |
| - Навіщо? | - Кашу варити. |
| - Навіщо? | - Дітей годувати. |

А діти кричать: Неправда! Неправда!

Тоді квочка каже: Ти моїх дітей не годував, ти їм шкоду робив.

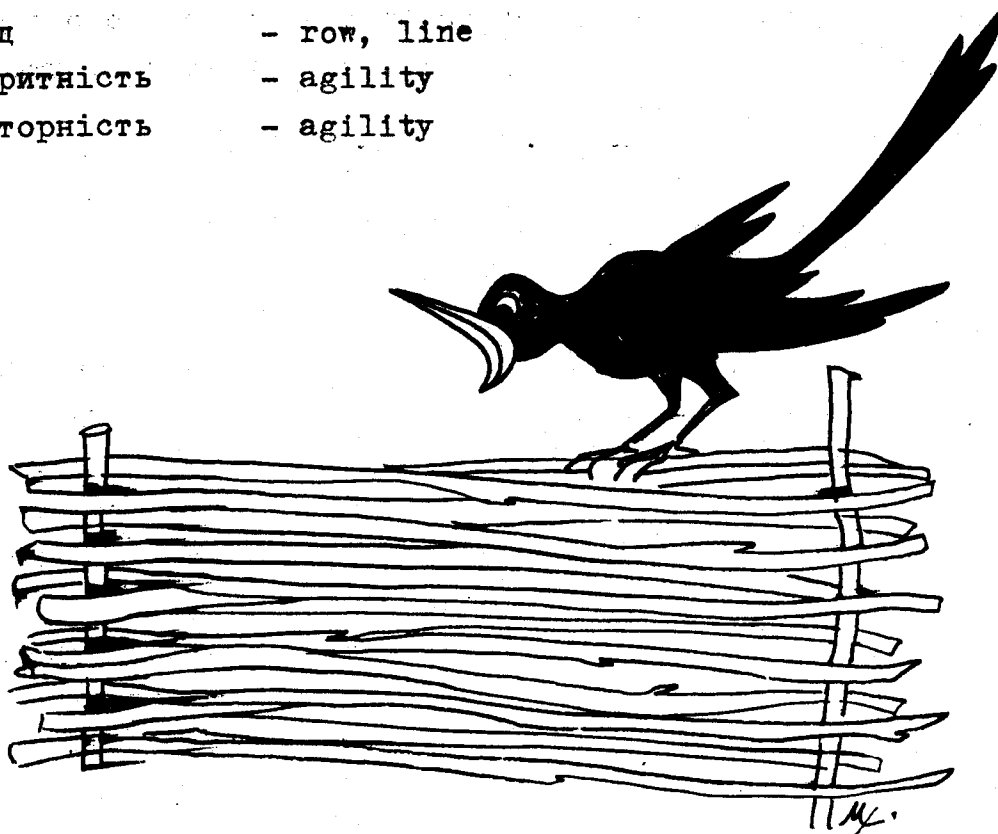
Діти кричать : Правда! Правда!

Тоді квочка каже: Шугу діти! - тай побігла, а всі діти за нею.

8. Правила гри: а/Діткнений вороном останній в ряді грач, а також відірвані грачі від квочки /з прорваного ряду/ відходять на місце, вказане вороном.

б/Ворон не може пробиватися до курчат попід крила квочки.

ворон /крук/	- raven
квочка	- mother-hen /з курчатами/
ряд	- row, line
спритність	- agility
моторність	- agility



пл.сен. Люба Пясецька

Мовні гри для новацтва.

Р И М О В А Н І С Л О В А

Ведучий визначає відповідний протяг часу, за який кожний учасник гри має списати якнайбільше пар слів, які римується: ліс - ніс, пісок - лісок. При кінці означеного часу, ведучий перевіряє списки. За кожен пару слів написаних правильно, учасник дістає одну точку. Виграє той, хто здобуде найбільше точок.

Г Р А "С Т А В О К"

Гру майструють новачки на сходинах за вказівками поданими в "Готуйсь" число 3, 1974, сторінка 14.

О С Т А Н Н Я Б У К В А

До гри потрібно: ведучому - список 20 - 30 слів, дібраних так, що кожне слово кінчалось на іншу букву.

Учасники гри стають або сидять колом, ведучий посередині. Ведучий викликає одне слово із свого списку. Хто перший з учасників скаже слово, яке починається на останню букву того слова, що сказав ведучий, здобуває собі одну точку. Виграє той, хто здобуде найбільше точок.

К О Л Ь О Р И

До гри потрібно мішечок квасолі, який можна кидати, або м'який м'ячик.

Учасники гри стоять колом, ведучий по середині. Ведучий кидає до одного учасника мішечок, а одночасно називає якийсь колір і числить до п'ять. Учасник, до якого ведучий кинув мішечок, має відразу назвати якусь річ того ж кольору.

Пояснити дітям: Не можна мішати граматичних родів окремих слів, - наприклад - "зелена" - відповідь має бути "трава", а не "ліс" чи "авто" /авто є зелене, а ліс зелений/.

Під час гри, ведучий міняє граматичний рід слів /кольорів/, а учасники мусять уважно слухати, щоб правильно відповідати. Якщо учасник не відповість на час, або відповідає словом неправильного роду, виходить із гри. Виграють учасники, які найдовше грають без помилки.

С Л О В Н И К

До гри потрібно мішечок квасолі або м'який м'ячик.

Учасники гри стоять колом, ведучий може бути братчик, сестричка або дитина. Ведучий кидає мішечок до одного учасника, рівночасно називаючи якусь букву, наприклад "Б". Учасник ловить мішечок, і не задумуючись каже слово, яке починається на букву "Б" і його коротенько пояснює. Якщо учасник задовго думає /можна назначити час/ чи дає неправильну відповідь, він сідає і ведучий кидає до іншого учасника мішечок.

УВАГА! Гру можна грати на одну букву щоб будувати одну частину словника, або для старших називати різні букви.

З молодшими дітьми легше грати на одну букву, бо вони тоді мають нагоду наперед подумати про слово.

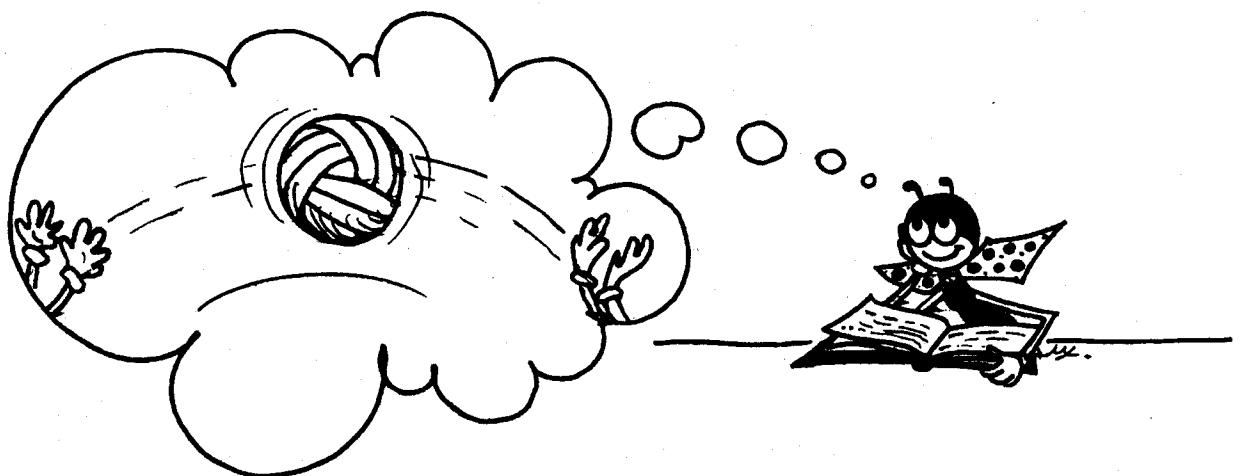
Гру можна змінити чи примінити до теми сходин.

ПРИКЛАДИ:

до природознавства: Ведучий називає назву квітки, дерева, звірятка, а учасники відповідають що це або навпаки:
 Ведучий: "ромашка" - учасник - "це квітка", або
 ведучий: "назви дерево" - учасник - "дуб".

так само до історії, географії, ітд.

Головне те що діти не люблять сидіти. Кидаючи мішечок вони рухаються, а рівночасно вивчають нові слова. Гра дає найбільше успіху коли грати коротко - 3 хвилини, але на кожних сходинах, міняючи гру щоб підходила темі сходин.



Сірий Орел Олег Саєвич

Дорогі Друзі,

Працюю тепер у публичній бібліотеці і маю змогу переглядати та уживати багато підручників майстрування. Передаю вам список та опис тих книжок котрі я вважаю вам варта булоб придбати або позичити з бібліотеки.

1. Working With Paper Franklin Watts Inc.(Publishers) 845 Third Ave. New York, N.Y. 10022 \$5.95

Це знаменитий підручник! В ньому є багато добрих проєктів. Кожен проєкт очеркнений що до трудности та потрібних матеріалів. Пояснення є крок-за-кроком з кольоровими ілюстраціями.

2. Card and Cardboard Franklin Watts Inc. \$5.95

Подібне до ч.1.

3. The Cub Book Dick Wingert. G.P. Putnam, 1967 \$3.64

Ці проєкти підходять новацтву. Раджу вам її купити

4. What Can I Do Today? Joan Fincher Klimo. Random House, 1971 \$1.95

Приписи для вироблення підставових майструвань з тіста, паперу, фарбованням. Добрі проєкти.

5. Pack-o-fun Make It From Odds n Ends Edna and John Clapper. Hawthorne Books Inc., 1973 \$4.95

Автори цієї книжки видають журнал майстрування, котрий повинні мати всі бібліотеки. Багато їхніх ідей є непрактичні до виконання але є також багато дотепного матеріялу.

6. Fun With Next To Nothing Wesley F. Arnold and Wayne C. Cardy. Harper & Row, N.Y., 1962 \$2.95

Придасться вам коли схочете будувати модель міста, села, чи ракетної бази. Поперові сцени, ракети і хати є зобразовані.

7. McCall's Golden Do-it Book Joan Wyckoff. Golden Press 1960 \$2.99

Велика, кольорова книжка має добрі пояснення. Глядіть сторінки 34-35, 60-61 та 80-81.

8. Beginning Crafts For Beginning Readers Alice Gilbreath. Follet Publishing, Chicago, 1972 \$?

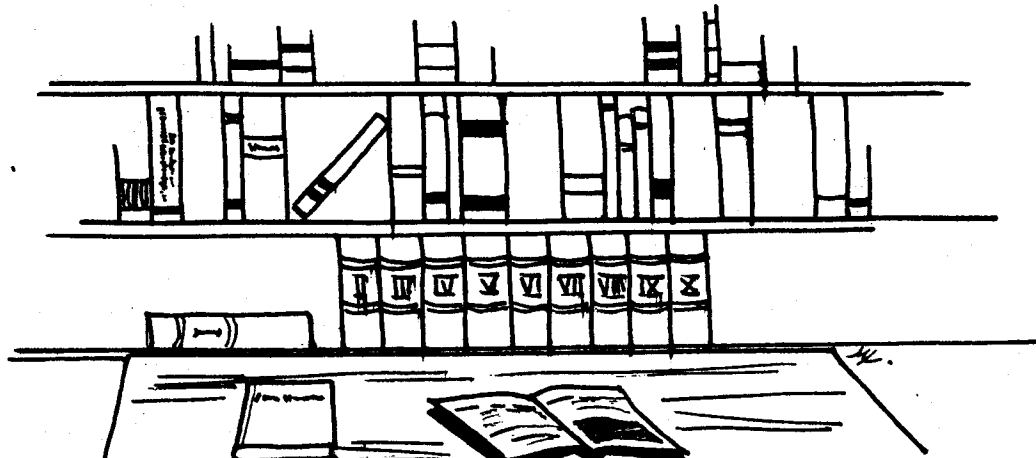
Легкі і цікаві проєкти для головно молодшого новацтва. Всі повинні глянути на сторінки: 14-15 та 26-27.

9. A Handbook Of Arts and Crafts Wankelman, Wigg and Wigg. Wm. C. Brown Publishers, 1968 \$6.98

Підручник який уживають у школах при навчанні майстрування. Цю книжку мусите собі придбати бо вона послужить вам як біблія майстрування.

ДОПОМІЖНІ ПІДРУЧНИКИ

1. String, Raffia & Material Watts. \$ 5.95
Ця книжка більше підходить Новачкам
2. Toolchest Jan Adkins. Walker & Co. N.Y., 1973 \$4.95
Підручник який придасться у переведенню вмілости Золоторукий.
3. Paper Airplane Book Seymour Simon. Viking Press, 1971 \$3.95
Показує різні роди паперових літаків. Дуже популярне зайняття з Новацтвом.
4. Ed Emberly's Drawing Book of Animals Edward Emberly. Little, Brown & Co. 1970
Крок-за-кроком показує дітям як зобразувати звірину. Метода, яку уживає автор надається навіть тим, які не мають великого хисту до рисування.
5. Funny Bags Betsy Pflug. D.VanNordstsdnd Co., 1968 \$3.00
Чудові проєкти з паперових торб є подані. Головно показові є маски та ляльки.
6. Be A Puppeteer! Estelle Worrell. McGraw Hill, 1969 \$4.95
Ця книжка подає цілу техніку лялькового театру. Багато практичних ідей. Пояснює як змайструвати ляльки з різного матеріалу та як збудувати сцену.
7. How To Draw Animals Jack Hamm. Grosset & Dunlap, 1969 \$3.95
Більше піддається старшим дітям але всі можуть користуватися цією книжкою яка уживає метод крок-за-кроком.
8. Draw 50 Animals Lee Ames. Doublesay, 1974 \$5.95
Велика та гарно зобразована книжка для всего Новацтва.
9. Fun With Shells Joseph Leeming. Lippincott, 1958 \$3.00
Цікаві проєкти які можна виконати з мушель. Якщо не можете мушлі знайти то в книжці подано де їх можна купити.
10. Adventures With Clay G.C. Payne. F.Warne & Co., 1969 \$2.95
Тема скульптури плястеліною є добре вичерпана цією книжкою. Подано приладдя та способи моделярства у легкій та зрозумілій формі.



28 грудня, 1975

До: Редакції "Вогню Орлиної Ради"

Дорогі сестрички - братчики!

Хочу звернути Вашу увагу на одну книжку котра повинна бути у кожній публичній бібліотеці де знаходиться дитяча література. Книжка називається The Mitten і написав її Alvin Tresselt. Вона ілюстрована панею Ярославю Сурмач, вживаючи українські строї та вишивки. Я працюю в дитячому відділі публичної бібліотеки в місті Чікаго, і ми інсценізували цю казку, як частину спеціальної зимової програми для дітей. Наша публіка була дуже задоволена, а діти брали бадьору участь. В нас була одна технічна інновація. Ми намалювали величезну картину на якій була рукавичка, дерево, сніг, небо, ітд. В самій рукавичці була вирізана дірка. Підчас інсценізації, діти влизали в рукавичку і ховалися за картину. Лише їх голови з масками виставали через дірку. При кінці, як рукавичка мала роздертися, то один з учасників сценки потягнув за тасьму котра була легко приклеєна позаду картини, і рукавичка розпалася на дві частини.

Раджу Вам спробувати цю інсценізацію з Вашими новаками чи новачками.

Взагалі дуже радий я, що працюю тепер у дитячій бібліотеці. Моя практика з новаками мені тепер надзвичайно улегшує роботу.

ГОТУЙСЬ!

Олег Саєвич

2319 W.Iowa St.

Chicago, Ill. 60622

Дані про книжку:

The Mitten

by Alvin Tresselt

Lothrop, 1964

\$4.25

ДОРОГІ НОВАЦЬКІ ВИХОВНИЦІ ТА ВИХОВНИКИ !

Відновляємо видавання журналу „Вогонь Орлиної Ради“! Журнал повинен мати дописи новацьких виховниць та виховників з усіх континентів де є новацтво. Журнал „Вогонь Орлиної Ради“ є місцем обміну досвіду з праці з новацтвом, місцем потрібних матеріалів, нових та цікавих ідей.

Ниже подаємо загальний план змісту журналу. Кожна ділянка повинна мати свого редактора – члена редколегії, який повинен подбати про 4 дописи на рік. Він може писати сам або шукати співпрацівників. Співпрацівником є той, хто вишле мінімум один допис на рік. Співпрацівник може триматися однієї ділянки або дописувати до різних ділянок.

Якщо кожна новацька виховниця, кожий новацький виховник вишле один допис на рік, ми будемо мати дуже добрий журнал. Тому просимо голоситися до помочі.

План журналу „Вогонь Орлиної Ради“

	Зміст	-	-	-	-	-	-	-	-	окладинка
1.	Що новацькі виховники повинні знати /дошкіль/	-	-	-	-	-	-	-	-	4 сторінки
2.	Поради новацьким виховницям/кам /що і як робити/	-	-	-	-	-	-	-	-	1-2 сторінки
3.	Поради гніздовим	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
4.	Поради до Вмілостей	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
5.	Поради до проб	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
6.	Новацьке таборування	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
7.	Розповіді	-	-	-	-	-	-	-	-	4 сторінки
8.	Гри	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
9.	Майстрування	-	-	-	-	-	-	-	-	2 сторінки
10.	Співаємо /слова й ноти/	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
11.	Вірші	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
12.	Самодіяльні гри	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
13.	Новацькі танки	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
14.	Імпрези /сценки/	-	-	-	-	-	-	-	-	2 сторінки
15.	З природничого записника	-	-	-	-	-	-	-	-	1-2 сторінки
16.	§ Цікаве з техніки	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
17.	§ Ляльковий театр	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
18.	Листування /голоси новацьких виховниць/ків /	-	-	-	-	-	-	-	-	1-2 сторінки
19.	§ Сторінка Старого Орла	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
20.	§ Новацькі розваги	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
21.	§ Гумор новацьких виховниць/ків	-	-	-	-	-	-	-	-	1 сторінка
22.	§ Вісті з країв /вишколи, з'їзди, .../	-	-	-	-	-	-	-	-	1-2 сторінки
	Випуски „Бібліотеки Вогню Орлиної Ради“	-	-	-	-	-	-	-	-	окладинка або остання сторінка

Журнал матиме 24 - 30 сторінок. Ділянки позначені § не мусять бути в кожному числі журналу. Зголошення на членів редколегії або/і на співпрацівників просимо висилати на адресу: W.Kulynycz, P.O.Box 609 - Cooper Station, New York, NY 10003, U.S.A.